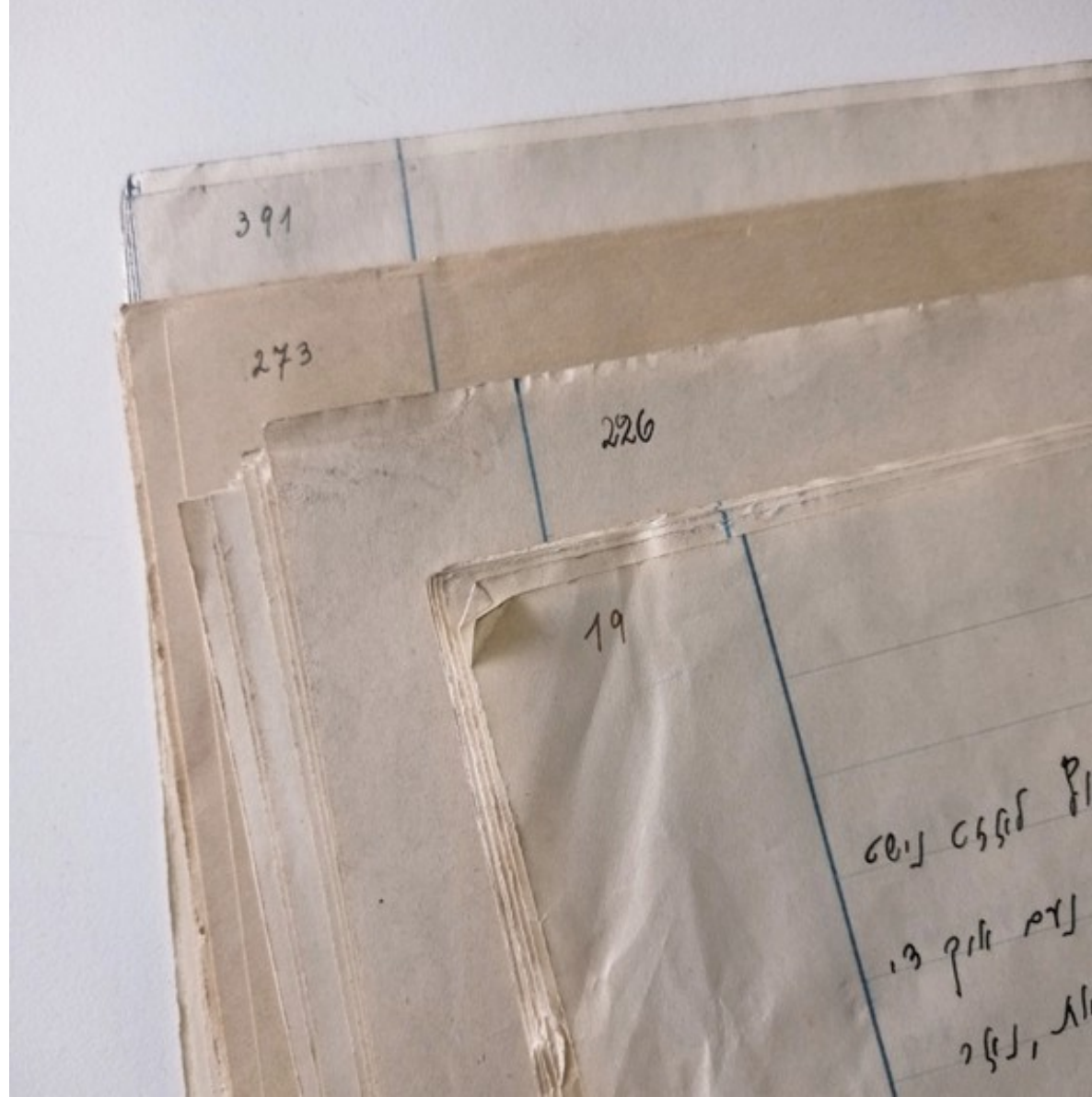

Darbas su nedideliu medžiagos korpusu

Miglė
Anušauskaitė

YIVO žydų mokslo institutas

19 m.

Padėtų vargšams, pabėgėliams duotų namus, valgyti, gerti. Kalba apie turtuolius, kurie sėdi savo palociuose kaip akli ir nemato vargšų.

13 m.

Padėtų “mūsų pasaulietinei žydų mokyklai” (Frug), kuriai gresia didelis pavojus. Nueitų į magistratą, perrašytų popierius tos mokyklos.

12,5 m.

Nieko nedirbtų, tik vyktų į įvairias pasaulio šalis, ir nieks jos negirdėtų ir nematytų. Tiek daug prisiziūrėtų įvairių įdomių dalykų, kad paskui sugalvotų knygą ir pati jas rašytų. O gražiausią knygą paslėptų ir, kai bus sena ir užmirš savo nuotykius, susirastų knygą ir paskaitytų.

13 m.

Eitų į visas valstybes ir miestus paskelbi, kad visi turėtų pereiti prie socialistinės tvarkos. Po to palengvintų visiems gyvenimą. Pastatytų mokyklų, gimnazijų, aukštųjų mokyklų. Visus vaikus siųstų mokyti. Visi turėtų būti laimingi.

12 m.

Darbuotųsi dėl teisybės ir dėl socializmo. Įtikintų draugus stoti į socialistines partijas. Nueitų į magistratą ir pagerintų žydų mokykloms sąlygas, nes žmonės nuo jų (mokyklų) atitrūksta. Kur tik žmonės yra idiotai, tai ten būtinai bus žydų mokykla uždaryta. Padėtų vaikų namams, kur jie neturi, ką valgyti. Surinktų pinigų C.B.K. vasaros kolonijai. “Ir dar vienas dalykas, vienas svarbus dalykas. Išlaisvinčiau politinius kalinius.”

Ką pastebime?

- Tendencijos

Ką pastebime?

- Tendencijos
 - reprezentatyvi / įdomi citata?

Ką pastebime?

- Tendencijos
 - reprezentatyvi / įdomi citata?
- Demografija

Ką pastebime?

- Tendencijos
 - reprezentatyvi / įdomi citata?
- Demografija
- Išimtys
 - reprezentatyvi citata?

11 m.

Vaikščiotų po pasaulį ir niekas jos negirdėtų.
Nueitų į visas mokyklas ir niekas nesužinotų.
“Niekas apie mane nieko nežinotų, ar turiu valgyti
ar pinigų. Va toks žmogus būčiau. Ramiai
gyvenčiau ir ramiai dirbčiau. Niekas iš manęs
nieko neprašytų ir manimi neužsiiminėtų.”

Kodėl taip?

- Žmonės, kurie rašė – kokia tai grupė? Kas liko už kadro?

HEBRAJU

JIDIŠ

Beis Jankeve
klasik. ortodox.
"Agudat Israel" ♀

CHOREV (1926)
"Vaad ha-jesivot" (1924)
Visai ortodox
• jesivos
• chederim
~~Fachman Torah~~

Tiferet bocherim
klasik. ortodox. bendrija
• Molylla
skaitino darbininkus gilintis
& religija

ORTODOX.

JAVNE

+ Ch.O. Sraibenzberg
"Agudat Israel" + "Mizrachi"
religijini, antisioniistiniai
• Molylla,
• Mod. seminara Kaune
Tetivise

TRA
PANASUMY
PROGRAMY

TARBUT

(1917 Masuva → 1920 Vilnius)
Jekubaus, sionist, hebr.
• Molytojų seminar. (1921)
• Gimnazijos, pagrindinės molylla
• Gimnazija Vilniuj
• MAKABI sport.kl.

Tachlemoni

"Ha-vaad ha-menchaad"
šlobojo "Mizrachi" (sionist. ortodox.),
I. Rubinstejnas
• Daugija,
• Molylla
• Gimnazija "Tusija"

SIONIST.

Vilniaus žydų molytojų institutas (1913-1913)
(Prie Vln bendruomenės?)

CISO (Vaivuna) 1921

Socialist.

Socialistai
nacionalistai
Politika:
Bundas,
socializmas

CBK (1919)

- Jidiš molyt. seminarija
- Realinė gimnazija
- L. Gurviciaus mod.
- I.L. Porecov. mod.
- J. Dinezono mod.
- "Meticei hadle" mod.
- Solom- Alicheimo mod.
- Fry- Kuperstein mod.
- "Giniere Beimelech"

VILBIG (1921) → štern
Vilner jidiš bildungs
gesellschaft
Suangvysties, kurie neturi
galimybiu.
• Lietuvos universas
• "Bin"

ORT

(MOB) Rusija → ? Vilnius)
• Saltkalnis ir Stalio
moties (1920)
• Mechanikos ir elektrotech.
Technikumai (1921)
• Techninis licejus
• Gimnazija

- Gurevič gimnazija
- Epsteino gimn.
- Molylla spec. vaicarenis
- Dzemelska gimnaz.

SULKULT (1921)
Šul um kettun fonband
"Aolter cim" sionistai
socialistai
• 7 kl. molylla

Hilf durch Arbeit
(1903)

- Amatų molylla
- Dailės molylla (1921)
- Techniko ir mechaniko kursai (1926)
- Prekybos kursai

Vilniaus žydų molytojų sąjunga

Kodėl taip?

- Žmonės, kurie rašė – kokia tai grupė? Kas liko už kadro?
- Kam jie rašė? Kam (sąmoningai ar ne) galėjo norėti padaryti įspūdį?

Kodėl taip?

- Žmonės, kurie rašė – kokia tai grupė? Kas liko už kadro?
- Kam jie rašė? Kam (sąmoningai ar ne) galėjo norėti padaryti įspūdį?
- Kokia tai medija, kokie jos kanonai?

Kodėl taip?

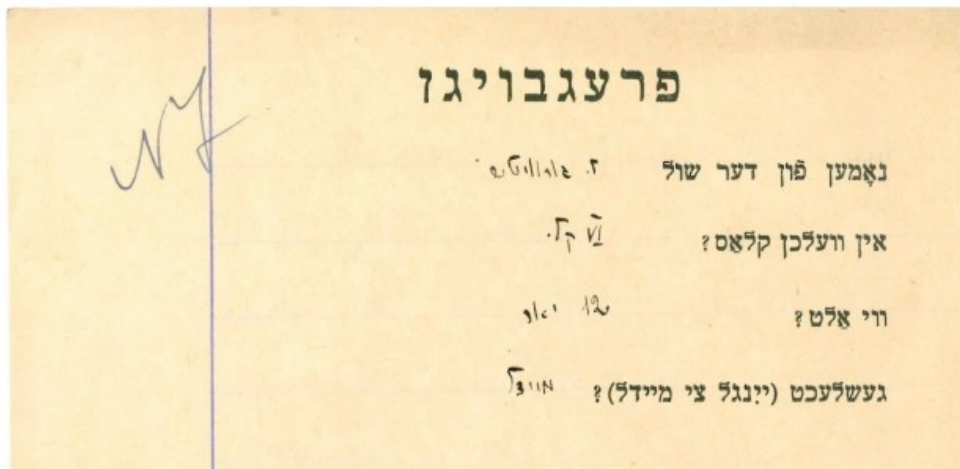
- Žmonės, kurie rašė – kokia tai grupė? Kas liko už kadro?
- Kam jie rašė? Kam (sąmoningai ar ne) galėjo norėti padaryti įspūdį?
- Kokia tai medija, kokie jos kanonai?
- Kokie kiti šaltiniai galėtų padėti?

Kaip aprašyti savo tyrimą?

- Ar pristačiau savo medžiagą, aprašomą grupę?
- Ar turiu išankstinių nuostatų apie šią grupę? Ar jos gali man trukdyti?
- Ar nepadarčiau pernelyg plačių išvadų?
- Ką aprašyti, ką praleisti?
- Ar man yra įdomu?:)
- Ar skaitytojams bus suprantama?

ATRADIMAI

„Ką daryčiau, jei būčiau nematomas žmogus?“

KATEGORIJS

- ▢ Atradimai
- ▢ Mūsų kalendorius
- ▢ Mūsų svečiai
- ▢ Pasakojimai
- ▢ Paskaitų įrašai
- ▢ Tinklaidės
- ▢ Tyrimai ir tyrėjai
- ▢ Veidai
- ▢ Vertimai

YIVO konkursai: žydų jaunimo autobiografijos

1932:

Tuo metu [ješivoje] buvau labai nelaimingas, nekantrus ir kiekvieną minutę tik laukiau momento, kai galėsiu iš ten išeiti.

<...>

Dėl savo išsilavinimo visų pirma kaltinu tėtį. Štai kelios eilutės, kurias parašiau 1927-ųjų gegužės 19: “Ješivoje nesijaučiu gerai, nes visą laik nesimokydamas jaučiuosi bevertis ir negaliu to pakęsti.” Mano pesimizmas pasiekė tokį lygį, kad norėjau numirti (bet nenusižudyti, nes maniau, jog tai nuodėmė).

Panašu, kad mano dvasinė krizė buvo grynai individuali. Neturėjau jokio sekuliariaus išsilavinimo. Nebuvau joks maskiliškas “išsilavinimo siekėjas”.

<...> Buvau užtikrintas, kad neturiu jokio polinkio mokytis Gemaros, taigi turėčiau užsiimti kažkuo kitu ir nešvaistyti savo laiko, bet nepatyriau jokios religinių principų krizės.

YIVO konkursai: žydų jaunimo autobiografijos

1934:

Aš su abiem broliais turėjau eiti į chederį. Mūsų rabis buvo senas silpnas žmogelis. Jis buvo piktas ir dažnai mus mušdavo. Chederyje visada smirdėdavo, nes tai buvo mažas kambarėlis, pilnas prisigrūdęs berniukų.

<...>

Man chederis buvo kaip kalėjimas ir aš ten labai mažai reiškiausi. Ilgėjausi savo [sekuliarios] mokyklos, mūsų sodo ir savo draugo Kolios.

Netrukus pradėjome lankyti kitą chederį. Naujasis rabis buvo geriausias visame šetle. Jis išsiskyrė savo gebėjimu mokyti, griežtumu ir mokėjimu mušti mokinius. <...>

Šitas absoliutus sadistas tapo mūsų mokytoju.

<...>

Jau ilgą laiką mokslai man buvo atgrasūs, nekenčiau mokytojų, Gemaros ir hebrajų kalbos, tfu ant jų! Nusprendžiau lankyti sekuliarią jidiš mokyklą. Ten gyvenimas bus kitoks, mokysimės kitokius dalykus, kitokie bus ir draugai. Niekas daugiau mūsų nebemuš, o mokytojai savo mokinius mėgs.

Tėvai norėjo siųsti mane į ješivą – tai niekaip nesusiję su religingumu, tiesiog Ravas jiems pasakė, kad man ten gali gerai sektis.

Geriau jau eisiu į kalėjimą.

YIVO konkursai: žydų jaunimo autobiografijos

1934:

[po to, kai pradėjo lankyti sekuliarią mokyklą]

Ėmiau labai domėtis įvairiomis politinėmis partijomis ir politika, pradėjau skaityti laikraštį. Prieš tai buvau labai paveiktas religijos, bet kuo daugiau skaičiau, tuo laisvesnis nuo jos dariausi. <...> Tapau Bundistų [žydų darbininkų partijos] bibliotekos skaitytoju, kur labai daug skaičiau. <...> Ir šitaip išsilaisvinau iš religinių idėjų, ir pradėjau linkti prie bundistų jaunimo.

<...>

Skaityti knygas pasidarė tiesiog sportas, varžybos su kitais, perskaityti kiek įmanoma daugiau knygų.

YIVO konkursai: žydų jaunimo autobiografijos

1932:

Tėtis pradėjo su manimi skaityti Penkiaknygę. Nors turėjau gerą rabį ir neblogą galvą, mokyti mane tapo sunku. Man prasidėjo “nervų liga”. Kiekvieną griežtesnę pastabą priimdavau kaip įžeidimą. Pradėdavau dusti, iš akių pasipildavo ašaros ir nebepajėgdavau prakalbėti.

<...>

[mokytojų seminarijoje]

Manęs ypatingai nežavėjo visos politinės diskusijos tarp studentų. Jos nelabai derėjo prie mano religinių tendencijų. Ypač Bundizmo idėjos man toli gražu nebuvo malonios. Negalėjau pakęsti jų [bundistų] ciniškos prieigos prie religijos, kuri tapo mano širdies dalimi. Sykį, po jidiš pamokos pas Kulbaką, tarp mūsų [studentų] užsižiebė politinė diskusija. Aš, žinoma, gyniau religiją sakydamas, kad ji suteikia mūsų gyvenimams prasmę. O graži išdidi mergina, viena iš “raudonųjų”, sakė, jog religija žmones tik nuodijanti, todėl ji prieš ją kovojanti.

Aš jai pasakiau: “Socializmas, kuris kovoja už vien materialinę žmonių padėtį, niekuomet nepakeis religijos!”

YIVO konkursai: žydų jaunimo autobiografijos

1940:

Tuo pat metu, tuoj po Pesacho, kadangi man jau buvo 13 metų, pradėjau galvoti, kaip pačiam save išlaikyti ir ištrūkti iš chederio. Po ilgos kovos atėjau pas tėvus ir pasakiau, kad daugiau į chederį neisiu, kad noriu dirbti ir uždirbti pinigų. Pinigų mes turėjome pakankamai, bet aš norėjau surasti, kaip užsidirbti pačiam.

<...>

Tada jie pradėjo verkti karčiomis ašaromis, kad aš sudaužiau jų svajonę, jie norėjo išsimokslinusio [Toroje] sūnaus, ir čia pamatė, kaip jų svajonė dingsta.

Tendencijos

Demografija

Išimtys

Kodėl taip?

- Kas rašė, kas liko už kadro?
- Kam rašė, kam norėjo padaryti įspūdį?
- Kokia tai medija / forma, jos kanonai?
- Ką dar galėtume paskaityti, su kuo palyginti?